

Uitspraak Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden

Uitspraaknr. : 20-001

Datum : 31 maart 2020

Partijen : De cliëntenraad van woonzorgcentrum <naam WZC>, vertegenwoordigd door <naam> de voorzitter en <naam> lid, voormalig voorzitter

en

<Zorgaanbieder>, vertegenwoordigd door <naam>, bestuurssecretaris en <naam> (manager)

en

De Centrale Cliëntenraad van <zorgaanbieder>, vertegenwoordigd door <naam> (waarnemend voorzitter).

Het geschil

De bestuurder van <zorgaanbieder> heeft in oktober 2019 een voorgenomen besluit voor verzwaaard advies voorgelegd aan de Centrale Cliëntenraad. Het besluit betreft – voor zover in onderhavig geschil relevant - een verhoging van de waskosten voor de cliënten van alle intramurale zorglocaties. De Centrale Cliëntenraad (verder CCR) heeft hierop eind december 2019 een positief advies uitgebracht met een aantal daaraan verbonden voorwaarden. De cliëntenraad van locatie <naam WZC> (verder: de CR of de verzoeker) heeft bij de CCR en bij

de zorgaanbieder aangegeven zich niet in het voorgenomen besluit en evenmin in het door de CCR uitgebrachte advies te kunnen vinden.

De CR verzoekt de LCvV te beoordelen of het advies van de CCR op de juiste wijze tot stand is gekomen.

Verloop van de procedure

Het verzoekschrift met bijlagen van de CR is door de commissie ontvangen op 20 januari 2020 met een aanvulling op 30 januari 2020. Op 31 januari 2020 heeft de CCR op het verzoek gereageerd (verweerschrift) en op 3 februari 2020 heeft de zorgaanbieder een schriftelijke reactie ingediend. De zorgaanbieder en de CCR hebben in hun reactie de ontvankelijkheid van het verzoek betwist. De commissie heeft op 10 februari 2020 het verzoek ontvankelijk verklaard. Op 3 maart 2020 heeft een hoorzitting plaatsgevonden waar partijen een toelichting op hun standpunten hebben gegeven.

Standpunten van de cliëntenraad

De cliëntenraad heeft in de schriftelijke stukken en ter zitting, zakelijk en verkort weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

De CR stelt dat het verzwaard advies dat de CCR heeft uitgebracht niet overeenkomstig de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst en/of de Wmcz tot stand is gekomen en dat de zorgaanbieder het advies om die reden niet ten grondslag kan leggen aan het (nog te nemen) besluit.

De CR heeft in het traject dat voorafging aan het advies meermaals aangegeven de uitleg en onderbouwing van de zorgaanbieder bij het voorgenomen besluit onvoldoende te vinden. Het besluit van de CCR-voorzitter om cliëntenraden van woonzorgcentra niet deel te laten nemen aan de werkgroep servicekosten kon verzoeker ook niet volgen. De verzoeker vond dat een gemiste kans. Het voorgenomen besluit bleek vervolgens een forse verhoging van de waskosten in te houden die zeer summier onderbouwd was. De onderbouwing voor de prijsverhoging die desgevraagd werd ontvangen, betrof slechts een verwijzing naar het NIBUD-rapport uit 2012 en

niet kon worden aangetoond wat de werkelijke kosten voor het wassen op de verschillende locaties feitelijk zijn.

Uit de notulen van de overlegvergadering van de CCR d.d. 19 december 2019 blijkt dat behalve de CR ook andere raden van woonzorgcentra vragen en kritiekpunten op het voorgenomen besluit naar voren hebben gebracht. Bij het vooroverleg waren de wzc-raden het erover eens dat een negatief advies uitgebracht zou worden. Vervolgens is tijdens de CCR-vergadering op 19 december 2019 zowel door de zorgaanbieder als door de CCR-voorzitter dusdanig druk uitgeoefend op de raadsleden dat de uitkomst was dat toch een positief advies zou volgen. Deze druk bestond eruit dat de zorgaanbieder aangaf dat, als dit besluit niet genomen zou worden, een andere voorziening getroffen zou worden, te weten de was uitbesteden. Dat zou nog duurder voor de cliënten uitpakken. Ook werd gesteld dat de CCR op deze manier verantwoordelijk zou zijn voor 'huilende medewerkers'. De voorzitter van de CCR gaf aan te overwegen af te treden als de CCR geen positief advies zou geven.

Enkele dagen na de vergadering ontvingen de leden rond de kerstdagen het concept advies met daarbij een zeer korte reactietermijn. De CR heeft toen nogmaals beargumenteerd aan de CCR laten weten het niet met de gang van zaken eens te zijn, maar met die reactie is vervolgens niets gedaan. Het positieve advies werd verzonden.

De CR stelt dat de CCR in dit geval niet de belangen van de cliënten heeft behartigd maar meer de belangen van de zorgaanbieder. De CR stelt ook dat formele gebreken aan het advies kleven. Tijdens de stemming was het quorum zoals in het reglement opgenomen, niet aanwezig. Verder had een lid de vergadering al verlaten, heeft verzoeker zich onthouden van stemming en is niet schriftelijk gestemd, zodat niet duidelijk is wie nu uiteindelijk voor was.

Standpunten van de CCR

De CCR heeft in de schriftelijke stukken en ter zitting, zakelijk en verkort weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

T.a.v. de ontvankelijkheid

De CCR-voorzitter heeft aan de verzoeker kenbaar gemaakt dat de bezwaren over de interne gang van zaken volgens de arbitragebepaling in het huishoudelijk reglement van de CCR behandeld moeten worden in plaats van deze aan de LCvV voor te leggen. De CR heeft van die mogelijkheid geen gebruik willen maken.

T.a.v. het verzoek

De CCR voert aan dat in 2018 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst is gesloten waardoor de cliëntmedezeggenschap momenteel al beter functioneert dan voorheen. De bezetting is nog niet optimaal, maar daar wordt aan gewerkt. Dat het quorum dat in de overeenkomst vermeld is tijdens de vergadering c.q. tijdens de stemming niet aanwezig is, is wel vaker het geval en daar heeft noch de verzoeker noch enig ander eerder een probleem van gemaakt.

In de huidige werkwijze vindt over onderwerpen die de woonzorgcentra betreffen een vooroverleg plaats tussen de voorzitters van die raden voorafgaand aan een CCR-vergadering. Dat vooroverleg heeft met betrekking tot het waskostenbesluit ook plaatsgevonden. De CCR-voorzitter of waarnemend voorzitter zijn daar niet bij omdat zij geen lid van een wzc raad zijn. Duidelijk was wel dat het preadvies vanuit dit vooroverleg negatief was. De vergadering op 19 december 2019 waar het onderwerp waskosten vervolgens op de agenda kwam, verliep moeizaam. De argumenten van de zorgaanbieder waren volgens de CCR wel overtuigend en de CCR-voorzitter heeft er alles aan gedaan om een compromis te bereiken. De waarnemend voorzitter van de CCR heeft er begrip voor dat een zorgaanbieder ook wel eens moeilijke besluiten, zoals over kostenverhoging, moet nemen. Hij kan ook begrijpen dat een bestuurder er druk achter zet om zo'n besluit erdoor te krijgen. Dat de zorgaanbieder met (nog) hogere kosten geschermd zou hebben heeft de waarnemend CCR-voorzitter niet gehoord. De reden om geen afvaardiging vanuit de CR in de werkgroep servicekosten te zetten was dat bepaalde locatiebelangen dan de overhand zouden kunnen gaan nemen.

De vragen die bij de CCR leden leefden zijn volgens de CCR naar beste kunnen vertaald in amendementen op de adviestekst. De amendementen zijn in het tweede deel van de vergadering, buiten aanwezigheid van de zorgaanbieder voorgelezen en vervolgens is gevraagd of iedereen

akkoord was. Niemand, ook de verzoeker niet, heeft toen aangegeven het er niet mee eens te zijn, waarna genotuleerd is dat het besluit unaniem genomen is. Er is geen stemming middels stembriefjes gehouden. De waarnemend CCR-voorzitter onderschrijft dat het een onprettig verlopen vergadering was. In januari jl. is hier al op teruggekeken en is vastgesteld dat de manier waarop het gegaan is, niet de schoonheidsprijs verdient.

Standpunten van de zorgaanbieder

De zorgaanbieder heeft in de schriftelijke stukken en ter zitting, zakelijk en verkort weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

Standpunt t.a.v. ontvankelijkheid

De zorgaanbieder gaat er vanuit dat het adviesrecht op grond van de samenwerkingsovereenkomst in dit geval aan de CCR toekomt en dat de CCR een rechtsgeldig positief advies heeft gegeven waar de zorgaanbieder mee verder kan. De zorgaanbieder stelt in de onderhavige procedure geen partij te zijn, omdat het een geschil tussen de verzoeker en de CCR betreft. De zorgaanbieder stelt zich op het standpunt dat voor een geval als dit een arbitrageregeling in het huishoudelijk reglement van de CCR is opgenomen en dat het verzoek aan de LCvV om die reden niet ontvankelijk is.

T.a.v. het verzoek

De cliëntenraden zijn in de zomer van 2019 in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan de werkgroep die het besluit over servicekosten (waaronder waskosten) ging voorbereiden, maar hier is geen gebruik van gemaakt. Deze werkgroep heeft grondig werk verricht en na afloop een presentatie gehouden voor de cliëntenraden. Omdat het een onderwerp betreft dat alle woonzorgcentra aangaat, vindt vooroverleg plaats tussen de (afgevaardigden van) betreffende raden. De manager van Vizier die in de werkgroep zat, gaat ervan uit dat ‘decentrale afstemming’ als genoemd in art. 7.1.1 alleen aan de orde is als een onderwerp uitsluitend op één locatie betrekking heeft, en niet, zoals nu, op meerdere locaties.

Na de presentatie is in oktober een adviesaanvraag naar de CCR gegaan. De vragen die vervolgens vanuit de medezeggenschap zijn gesteld, heeft de zorgaanbieder naar beste kunnen beantwoord. Het is niet mogelijk om tot in detail een kostenspecificatie per locatie te geven.

Dat na een negatief advies de was mogelijk zou worden uitbesteed en dan duurder zou uitpakken, is wellicht wel genoemd, maar niet als pressiemiddel bedoeld. De zorgaanbieder wil niet veel langer dat zorggeld besteed wordt aan de was, zoals nu het geval is. Dat is voor de zorgaanbieder de essentie van het geschil. Er is begin januari nog met de CR gesproken toen deze aangaf de gang naar de LCvV te overwegen. Hierbij wilde de zorgaanbieder vanwege het reeds uitgebrachte CCR-advies het niet meer inhoudelijk over het voorgenomen besluit hebben. Vanwege de gang naar de LCvV is het definitieve besluit nog niet genomen.

Overwegingen en conclusies van de LCvV

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

De commissie overweegt dat in dit geval sprake is van een geschil met betrekking tot de naleving/uitvoering van (in ieder geval) art. 7.1.1 van de samenwerkingsovereenkomst d.d. 24 april 2018 bij de advisering over het voorgenomen besluit m.b.t. een nieuwe waskostenregeling. De LCvV overweegt dat in deze samenwerkingsovereenkomst volgens de toelichting in de voetnoot met 'cliëntenraad' wordt bedoeld: wijkcliëntenraad, cliëntenraad woonzorgcentrum en CCR, tenzij in een bepaling uitdrukkelijk vermeld wordt dat deze bepaling specifiek op een van deze raden betrekking heeft. Op grond van art. 10.2 en 10.3 van de overeenkomst kan 'een cliëntenraad' (en dus ook een cliëntenraad van een woonzorgcentrum, zoals verzoeker) een geschil over de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst voorleggen aan de LCvV. Om deze reden verklaart de LCvV het verzoek ontvankelijk.

Beoordeling van het verzoek

De commissie overweegt dat het instellen van een centrale cliëntenraad bij omvangrijke zorgaanbieders met meerdere locaties sinds jaar en dag gangbaar is. Een centrale cliëntenraad kan dan locatie overstijgende, algemene cliëntenbelangen behartigen en een verbindende functie hebben. Een centrale cliëntenraad wordt geacht, net als een lokale raad, de wensen en visie van

(het merendeel van) de cliënten te vertolken. Per 1 juli a.s. wordt deze praktijk in de nieuwe Wmcz (Wmcz 2018) geformaliseerd in art. 3 lid 5 en 6, waarbij lid 6 vermeldt dat indien er meerdere cliëntenraden zijn, de taken en bevoegdheden van iedere cliëntenraad in de medezeggenschapsregeling geregeld dienen te zijn. In de toelichting op deze bepaling¹ is aangegeven dat het van belang is dat over de verdeling van taken en bevoegdheden geen onduidelijkheid zal bestaan.

Bij <zorgaanbieder> blijkt de samenwerkingsovereenkomst uit 2018 te gelden als de regeling als bedoeld in het huidige artikel 2 lid 2 Wmcz. Art 7.1.2 van deze overeenkomst luidt: *Een deel van de bevoegdheden van de wijkcliëntenraad/ cliëntenraad woonzorgcentrum, voortvloeiend uit de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen en het wetsvoorstel, wordt overgedragen aan de centrale cliëntenraad.*

Welk deel van de bevoegdheden dit betreft moet, aldus de zorgaanbieder, uit het voorafgaande artikel 7.1.1 afgeleid worden. Art. 7.1.1. vermeldt dat alle voorgenomen besluiten voor advies aan de centrale cliëntenraad worden voorgelegd en dat de centrale cliëntenraad de gesprekspartner is voor de raad van bestuur voor overleg en het geven van advies bij alle onderwerpen. Voor bepaalde onderwerpen vermeld in een schema, geldt dat ‘decentrale afstemming in de rede ligt’ waarbij dan een terugkoppeling van die decentrale afstemming aan de centrale cliëntenraad dient te worden gegeven waarna die ‘dit meeneemt in het overleg met de Raad van Bestuur en/of meeneemt in het advies’.

Uit het verhandelde komt naar voren dat de CCR-voorzitter er veel aan gelegen was een compromis te bereiken en een negatief advies te vermijden. De LCvV kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de CCR-voorzitter er niet in is geslaagd aan de hiervoor geformuleerde taakstelling van een centrale cliëntenraad ten volle invulling te geven. Het is de commissie voorts niet gebleken dat in dit geval decentrale afstemming tussen de cliëntenraden van woonzorgcentra en het eerst aanpreekbare management heeft plaatsgevonden. Deelname aan de werkgroep servicekosten had hiervoor eventueel in de plaats gesteld kunnen worden, maar werd door de

¹ TK, 2017-2018, 34 858, nr. 3 p. 16

voorzitter van de CCR verhinderd. Het standpunt van de CR dat het besluit een deugdelijke onderbouwing ontbeert en dat deze raad zich niet achter het CCR-advies wenste te scharen, had naar oordeel van de commissie hoe dan ook in het advies aan de zorgaanbieder vermeld dienen te worden. De schriftelijke reactie van de CR aan de CCR op het conceptadvies was in dat opzicht duidelijk. Het daarin verwoorde bezwaar tegen de gang van zaken ter vergadering had aanleiding moeten geven voor nader overleg tussen partijen en een aanhouding van het advies. Ook de vaststelling tijdens de eerstvolgende CCR-vergadering in januari dat een en ander ‘niet de schoonheidsprijs verdiende’ had in dat licht behoren te leiden tot intrekking van het positieve advies in afwachting van een nader advies.

De commissie acht deze aspecten van de gang van zaken, in onderlinge samenhang gezien, in strijd met een goede toepassing van zowel de huidige Wmcz als de per 1 juli a.s. in werking te treden Wmcz 2018.

De commissie beveelt partijen in het licht van de per 1 juli a.s. in werking te treden Wmcz 2018 aan de samenwerkingsovereenkomst uit 2018 aan te passen wat betreft de overdracht van bevoegdheden en de bijbehorende taakverdeling en werkwijzen almede de wijze waarop besluitvorming plaatsvindt (quorum, stemming). De commissie wil ook het belang benadrukken van het naleven van dergelijke afspraken juist in gevallen waarin kwesties (kunnen) ontstaan. Een aangepaste overeenkomst of nieuw reglement zal tevens in lijn met de Wmcz 2018 gebracht kunnen worden.

Oordeel

De Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden oordeelt dat het door de CCR d.d. 27 december 2019 uitgebrachte advies niet conform de in de samenwerkingsovereenkomst van de zorgaanbieder voorgescreven werkwijze en evenmin in lijn met de Wmcz tot stand is gekomen.

Deze uitspraak is vastgesteld door de voorzitter van de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden, de heer D. J. Buijs, en de leden de heer E.J.K. Boldingh en mevrouw I. Kruit.

Vastgesteld en ondertekend d.d. 31 maart 2020

mr. D.J. Buijs
voorzitter

mr. L. Bos
secretaris